

Česká školní inspekce

Pardubický inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Vysoké Mýto, Jiráskova 317, okres Ústí nad Orlicí

Jiráskova 317, 566 01 Vysoké Mýto

Identifikátor školy: 600 104 231

Termín konání inspekce: 5. - 7. duben a 13. - 16. duben 2004

Čj.:	J4-1025/04-5101
Signatura:	oj5cx133

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke školou přijatému vzdělávacímu programu
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke školou přijatému vzdělávacímu programu
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech vyučovaných na prvním stupni základní školy: český jazyk a matematika; v předmětech vyučovaných na druhém stupni základní školy: fyzika, matematika, český jazyk, dějepis, občanská výchova, informatika a praktické činnosti

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Součásti školy:	základní škola (ZŠ) školní družina (ŠD) školní jídelna (ŠJ)
Zřizovatel:	Město Vysoké Mýto
Právní forma:	příspěvková organizace obce
Vzdělávací program:	první stupeň: 1. až 5. ročník: Obecná škola, čj. 12 035/97-20 druhý stupeň: 6. až 9. ročník: Základní škola, schválen MŠMT dne 30. dubna 1996 čj. 16 847/96-2 s platností od 1. září 1996, ve znění úprav a dodatků schválených dne 25. srpna 1998 čj. 25 018/98-22 s platností od 1. září 1998
Kapacita školy	650 žáků
Aktuální počet žáků:	666 žáků
Počet tříd ZŠ:	29
Počet ročníků ZŠ:	9
Žáci z obcí:	Vysoké Mýto, Brteč, Bučina, Cerekvice nad Loučnou, České Heřmanice, Dvořisko, Dvořiště, Džbánov, Hrušová, Javorník, Jehnědí, Lhůta, Libecina, Netřeby, Ostrov, Řepníky, Slatina, Sruby, Stříhanov, Tisová, Týništko, Vračovice

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve škole působí celkem 41 pedagogických pracovníků. Z toho 36 vyučujících má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku na tomto typu školy, tři vyučující jsou absolventy střední školy a dvě pedagogické pracovnice absolvovaly vyšší odbornou školu pedagogickou. Přidělení úvazků je zpravidla v souladu s odbornou způsobilostí jednotlivých učitelů.

Hlavním poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada, která se schází v pravidelných intervalech. O svých jednáních vede příslušné zápisy. Mimo tyto schůzky svolává vedení školy tzv. provozní porady, které se konají podle potřeby přibližně jedenkrát za dva měsíce. Ve škole jsou ustaveny předmětové komise a metodická sdružení. Na prvním stupni pracuje metodické sdružení prvního stupně a metodické sdružení školní družiny, na druhém stupni je ustaveno celkem 14 předmětových komisí (český jazyk, německý jazyk, anglický jazyk, fyzika, matematika, dějepis, přírodopis, zeměpis, občanská výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova, pracovní činnosti, hudební výchova, dopravní výchova). O svých jednáních vedou zápisy, ze kterých vyplývá, že jednotlivé komise se zabývají zejména organizací soutěží, přípravou prověrek a exkurzí apod., výraznější podíl koordinace časově-tematických plánů, kontroly plnění učebních osnov, případně přenosu poznatků z absolvovaných vzdělávacích akcí nelze předloženými zápisy plně doložit (předloženy byly zápisy za školní rok 2003/2004).

Ředitel vychází z *Plánu práce* na školní rok 2003/2004. Tento dokument je upřesňován podrobným plánem vždy na následující týden. V tomto *Týdenním plánu* jsou jednotlivé úkoly aktualizovány a je stanovena odpovědnost a termíny plnění. Kompetence zaměstnanců školy jsou zpracovány v písemné podobě v *Organizačním řádu*. Pro ředitele, zástupce a některé další zaměstnance jsou zpracovány také jako samostatné dokumenty. Ředitel jmenoval dvě zástupkyně, jednu pro druhý stupeň a druhou pro první stupeň a školní družinu. Statutárním zástupcem je zástupkyně pro druhý stupeň.

Učitelé získávají informace z nástěnky ve sborovnách na obou stupních, z pravidelně připravovaného *Týdenního plánu* a podle potřeby také prostřednictvím osobního kontaktu s ředitelem a oběma zástupkyněmi. Převážná většina učitelů na druhém stupni sídlí ve vlastních kabinetech.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků pokrývá poměrně širokou škálu předmětů a vychází zejména z aktuální nabídky vzdělávacích center (Pardubice, Hradec Králové, Ústí nad Orlicí, Svitavy apod.). Limitováno je rovněž objemem finančních prostředků.

Vedení školy má vypracován dokument s názvem *Kritéria ke stanovení osobního ohodnocení*. Důraz je kladen zejména na kvalitní práci a včasné plnění úkolů. Zohledňováno je i další vzdělávání. Jednotlivé úkoly jsou ohodnoceny finanční částkou, která je za jejich plnění přidělena.

Výroční zpráva školy obsahuje všechny povinné části a vzhledem k úrovni zpracování a obsahu představuje běžný autoevaluační prostředek ředitele školy.

Personální podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola je umístěna ve třech budovách. Hlavní a největší objekt školy (Jiráskova ulice) se nachází v centru města. Tvoří jej třípodlažní budova s novější přístavbou. Zde jsou umístěny kmenové učebny druhého stupně, odborné pracovny, ředitelna, kabinety, sborovna pro druhý stupeň a také školní jídelna. První stupeň se nachází v objektu na východním konci města (ulice Generála Svatoně). Zde jsou třídy prvního stupně, s výjimkou tříd čtvrtého ročníku. Tyto třídy jsou v tomto školním roce vyučovány v objektu bývalého zemědělského učiliště v Poplerově ulici. Toto řešení je pouze krátkodobé, neboť na začátku školního roku 2004/2005 se počítá s otevřením dostavby nové školní budovy s osmi učebnami, která navazuje na budovu v ulici Generála Svatoně.

Estetická úprava učeben i školních chodeb je podnětná, na chodbách se nachází řada žakovských prací a živé květiny. Rovněž řada nástěnek s informacemi pro žáky vhodně doplňuje estetickou úroveň školních chodeb. Vyučující vytvářejí pro žáky příznivou atmosféru.

Škola má vlastní učebnu výpočetní techniky, která byla vybavena deseti novými počítači v rámci akce INDOŠ (Internet do škol). Současně došlo i k obměně nábytku. Učebna je efektivně využívána nejen v rámci předmětu informatika, ale podle evidence využití učebny také pro další předměty (zeměpis, chemie, anglický jazyk, matematika, přírodopis, rodinná výchova, fyzika, český jazyk). Další počítače, které škola vlastní, jsou umístěny v ředitelně, ve sborovně a v některých kabinetech.

Cvičný školní byt slouží jako odborná učebna zejména pro výuku drobných domácích prací a vaření dívek. Pro technické práce je určena cvičná školní dílna. K dispozici je i školní pozemek se skleníkem. Všechna tato pracoviště praktických činností umožňují svým vybavením efektivní výuku.

Vybavení učebními pomůckami, didaktickou technikou vytváří vhodné podmínky pro kvalitní plnění vzdělávacího programu na obou stupních. Učitelé také často doplňují výuku pracovními listy, které si sami připravují. V kabinetech jsou k dispozici převážně standardní učební pomůcky a didaktická technika. Novější nástěnné obrazy k učivu jsou umístěny většinou ve třídách. Žáci prvního ročníku obdrželi v úvodu školního roku potřebné učebnice a základní školní potřeby. Při výuce na prvním stupni učitelky často využívaly názorný výukový materiál. Všechny učebny byly esteticky vyzdobené množstvím žakovských prací. Na druhém stupni byly podmínky i výzdoba ve třídách standardní.

Úroveň materiálně-technických podmínek podporuje efektivní vzdělávání a výchovu a umožňuje realizovat vzdělávací programy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Materiálně-technické podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola pracuje na prvním stupni podle vzdělávacího programu Obecná škola a na druhém stupni podle programu Základní škola. Žáci mají k dispozici řadu volitelných předmětů (v osmém ročníku: německý, anglický a ruský jazyk, konverzace v německém a anglickém jazyce, technické kreslení, užité výtvarné techniky, pohybové hry; v devátém ročníku: německý, anglický a ruský jazyk, konverzace v anglickém jazyce, cvičení z matematiky a českého jazyka, technické kreslení, užité výtvarné techniky, pohybové hry). Informatika je vyučována v sedmém, osmém a devátém ročníku jako volitelný předmět. V rámci tohoto předmětu absolvují všichni žáci školy v sedmém ročníku úvodní seznámení se základy obsluhy počítačů. Nepovinné předměty škola nabízí žákům na obou stupních (první stupeň: zájmová tělesná výchova dívek, zájmová tělesná výchova chlapců, sborový zpěv, výtvarná výchova; druhý stupeň: zájmová tělesná výchova chlapců, zájmová tělesná výchova dívek).

Kromě těchto předmětů organizuje škola i zájmové útvary (např. hra na zobcovou flétnu, anglický jazyk, výtvarný kroužek pro žáky z druhého stupně školy a dramatický kroužek).

Praktické činnosti na druhém stupni škola vyučuje v šestém ročníku dvě hodiny týdně, v sedmém, osmém a devátém pak po jedné hodině. Dva roky střídají žákyně i žáci technické práce s prací na pozemku. Další dva roky mají chlapci dál technické práce, dívky domácí práce, ve kterých kombinují vaření, šití a drobné domácí práce.

Realizovaný učební plán a hodinová dotace jednotlivých předmětů jsou v souladu se zvolenými vzdělávacími programy. Škola vyučuje v letošním školním roce podle platných učebních osnov. V loňském školním roce v devátém ročníku došlo k nesplnění učebních osnov tím, že nebylo vyučováno učivo moderních českých dějin od roku 1945 do současnosti. Ve třídě IX.A bylo jako poslední vyučováno učivo *Druhá světová válka*, ve třídě IX.B učivo *Válečné události 1942 - 1943* a ve třídě IX.C učivo *Druhá světová válka*.

Učební osnovy v ostatních předmětech jsou dodržovány. Dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Výuka není v souladu s dokumenty zvolených vzdělávacích programů. Kontrola naplňování učebních osnov je vzhledem k výše uvedenému porušení méně účinná.

Školní řád obsahuje všechny povinné části. Vnitřní informační systém je funkční. Většinu důležitých informací se žáci dovídají prostřednictvím třídních učitelů a různých nástěnek ve škole, využíván je i školní rozhlas. Ve škole pracuje tzv. žákovská školní rada. Schází se jednou za čtrnáct dní, je tvořena zástupci jednotlivých tříd. Její činnost koordinuje zástupkyně ředitele pro druhý stupeň.

K rodičům se důležitá sdělení dostávají zejména prostřednictvím žákovských knížek. Pravidelně jsou organizovány třídní schůzky a konzultační hodiny. Rodiče vytvořili registrované sdružení s názvem *Sdružení rodičů a přátel dětí základní školy*, výbor tohoto sdružení spolupracuje s vedením školy. Rada školy ustavena nebyla. Škola vydává časopis *Jiráskoviny*, který vytvářejí žáci školy ve spolupráci s vyučující českého jazyka na druhém stupni. Kromě toho jsou některé informace zveřejňovány i v regionálním tisku (*Vysokomytský zpravodaj, Trs, Karosář*).

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Funkci výchovného poradce ve škole vykonává zkušená učitelka, která splňuje podmínky odborné kvalifikace výchovných poradců. V předepsaném rozsahu jí byla upravena míra vyučovací povinnosti tak, aby se mohla výchovnému poradenství ve škole věnovat. Výchovná poradkyně je přímo řízena ředitelem školy. Její pracovní náplň byla písemně stanovena, rovněž její úřední hodiny jsou určeny a ve škole zveřejněny v dostatečném rozsahu. Informace o výchovném poradenství se pravidelně prezentují (nástěnka, školní časopis). Výchovná poradkyně má vlastní kabinet, při jednáních se zákonnými zástupci žáků je tedy možné v případě nutnosti zajistit intimitu prostředí, včetně možnosti využít společné prostory školy (sborovna, ředitelna apod.). Vybavení odbornou speciálně pedagogickou literaturou je běžné, výchovná poradkyně a žáci školy mají přístup na *internet*. Aktuální praxe výchovné poradkyně zahrnuje zejména pomoc žákům tělesně a zdravotně postiženým a úkoly spojené s profesionální orientací žáků. Rovněž věnuje pozornost žákům s výukovými a výchovnými problémy.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou evidováni, individuální vzdělávací programy nebyly ke dni inspekce zpracovány. Práce s těmito žáky byla výraznější zejména na prvním stupni, na druhém stupni nebyla téměř zaznamenána.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice v 1. – 5. ročníku

Sledované hodiny byly připravené, probíraná témata navazovala na předcházející výuku. Učitelky měly stanoveny přiměřené výukové cíle, zohledňovaly aktuální stav vědomostí a dovedností žáků. Pro jednotlivé předměty předložily zpracované tematické plány učiva.

Z devíti hospitovaných vyučujících pouze dvě nesplňovaly požadavek odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na prvním stupni. Z toho jedna absolvovala bakalářské studium (sociální pedagogika s tělesnou výchovou) a druhá vystudovala střední pedagogickou školu. Nedostatek odborné a pedagogické způsobilosti se negativně neprojevil na kvalitě sledovaných hodin.

Hospitované předměty byly vyučovány v kmenových učebnách. Učitelky měly vždy připravenou tabuli a většinou i názorné pomůcky k výuce.

Sledované hodiny byly řízeny účelně, měly jasný cíl. Učitelky volily metody a formy práce klasické i pestré, často s množstvím aktivizujících činností. K podpoření zájmu žáků o učivo a zvýšení jejich aktivity často využívaly prvky dramatické výchovy. Učivo žákům předkládaly jasně a srozumitelně, ve většině hodin využily i názorné pomůcky (kartičky s čísly, obrázky k učivu, číslice, počítadla, čtvercovou síť, geometrické tvary, video). Většina hodin měla dobrý spád, žáci při nich byli průběžně vytíženi. Učitelky střídaly činnosti, které vzájemně navazovaly a byly smysluplné. Dávaly jasné pokyny v plynulém logickém sledu. Zařazovaly procvičování a opakování učiva i řešení praktických úloh s různými obměnami, které žáci vymýšleli (nakupování). Pro zpestření nechyběly zajímavé úlohy a soutěže. Při výuce bylo ve většině hodin patrně zaujetí žáků pro práci. Až na výjimky nechybělo zařazení pohybově-relaxačních částí hodin.

Jako úvodní motivaci učitelky většinou užívaly seznámení žáků s náplní hodin a navázání na již známé poznatky. Zvláště v nižších ročnících k motivaci uplatnily i písničky, říkanky, doplňovačky, hry a soutěže. Aktivitu a zájem o výuku některé z nich podpořily mezipředmětovými souvislostmi. Komunikace vyučujících se žáky byla klidná, přátelská. Žáci jsou vedeni k toleranci, slušnosti, kamarádství a vzájemné ohleduplnosti. Průběžně byly rozvíjeny jejich komunikativní dovednosti, žáci mohli vyjadřovat svůj názor. Klima tříd bylo vesměs příjemné.

Většina žákovských výkonů byla hodnocena průběžně a převážně pozitivně, žákům se dostávala okamžitá zpětná vazba. Učitelky respektovaly individuální zvláštnosti žáků. Ve většině hodin nechybělo závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výuce matematiky v 1. - 5. ročníku byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce v 1. - 5. ročníku

Obsah učiva ve sledovaných hodinách odpovídal požadavkům osnov a korespondoval s předloženými tematickými plány.

Výuku českého jazyka na prvním stupni zajišťuje 14 vyučujících. Z tohoto počtu 10 splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti, dva jsou pedagogicky způsobilí, jedna učitelka dokončuje vysokoškolské vzdělání pro první stupeň a jedna má středoškolské vzdělání.

Bezprostřední příprava výuky byla převážně pečlivá. Úroveň sledovaných hodin byla většinou méně ovlivněna odbornou a pedagogickou způsobilostí vyučujících, více použitými metodami a formami práce žáků. Výuka probíhala v kmenových třídách vybavených přiměřeným nábytkem a tvořících podnětné prostředí.

Většina sledovaných hodin se vyznačovala funkčním členěním, množstvím připravených činností, doplněných obrazovým materiálem a učebními pomůckami. Výukové cíle byly přiměřené, konkrétní, navazovaly na předcházející učivo. Pozitivní dopad mělo zařazení relaxačních prvků, využití hudby z radiomagnetofonu. Uvážlivé střídání různých forem práce, založených zejména na názornosti, vlastním prožitku a tvořivosti žáků, vyvolávalo jejich spontánní zájem a aktivní spolupráci. Vhodně byly uplatněny skupinové práce či práce ve dvojicích, které umožňovaly zapojení všech žáků ve třídě. Výukou prolínala i dramatická výchova, zaměřená na osobnostní a sociální rozvoj dítěte. Část hodin založená na frontálním způsobu vedení výuky byla oživena soutěžemi, hrou nebo zajímavostmi. Jen v jedné hodině byla nadměrně preferována metoda řízeného projevu. Pracovní tempo odpovídalo věku žáků, v jednom případě bylo vhodně přizpůsobeno žákům pomalejším.

Komunikace vyučujících se žáky byla klidná, přátelská. Žáci byli vedeni k toleranci, slušnosti a vzájemné ohleduplnosti. Průběžně jsou rozvíjeny jejich komunikativní dovednosti, žáci mohli vyjadřovat svůj názor. V hodinách, které byly vedeny frontálně, se to dařilo méně. Vyučující nenásilným přirozeným způsobem motivovali žáky ke vzájemné spolupráci. Vhodně uplatňovali i mezipředmětové vztahy a v přirozených situacích posilovali vztah k místu bydliště. Kladem všech zhlédnutých hodin byla přirozená autorita učitelů, jejich vstřícnost, laskavost a snaha o partnerské jednání. Prověřování znalostí prováděli vyučující většinou průběžně. Žáci byli za úspěšnou práci chváleni, při neúspěšnosti jim byla dána možnost nápravy. Při hodnocení výkonu žáků byly zjevné prvky sebehodnocení a sebereflexe. V některých hodinách chybělo závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků.

Celkově měla výuka českého jazyka na prvním stupni velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce v 6. - 9. ročníku

Výuka českého jazyka byla sledována u všech učitelů, kteří tento předmět na druhém stupni vyučují. Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu. Členění českého jazyka na jednotlivé části (mluvnice, stylistika a literatura) je v souladu s požadavky zvoleného vzdělávacího programu. Část hodin českého jazyka v šestém a sedmém ročníku je dělena.

Stanovené cíle byly zpravidla v souladu s aktuálním stavem ve třídě, cíle hodin na sebe kontinuálně navazovaly, probíraná témata navazovala na předcházející učivo. V navštívených hodinách nebyla zaznamenána specifická práce se žáky, kteří trpí poruchami učení. Na sledované hodiny byli vyučující zpravidla velmi dobře připraveni. Dlouhodobé plánování je funkční, učitelé mají zpracovány časově-tematické plány.

Český jazyk na druhém stupni vyučuje celkem šest učitelů. Všichni mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku tohoto předmětu na druhém stupni základní školy. Po věcné i odborné stránce byla výuka správná ve všech sledovaných hodinách.

Výuka českého jazyka probíhala zpravidla v kmenových učebnách, na část hodin přecházeli žáci do aktuálně volných učeben. Všechny učebny byly esteticky upraveny, žádná nebyla uzpůsobena přímo pro výuku českého jazyka. Ve většině sledovaných hodin učitelé využívali dostatečné množství pomůcek (nástěnné tabule, pracovní listy, magnetické tabule, kartičky) a schválené učebnice. Rovněž bylo zaznamenáno využití doplňující literatury (Literární toulky Prahou, Cvičebnice pravopisu). V části sledovaných hodin bylo využito i didaktické techniky (gramofon, zpětný projektor). Využití výpočetní techniky ve výuce zaznamenáno nebylo.

Organizace zhlédnutých hodin dávala téměř všem žákům možnost úspěšného uplatnění. Výuka zpravidla navazovala na předchozí učivo kontrolou znalostí a dovedností. Vyučující většinou dodržovali základní strukturu vnitřního členění hodiny, často ale v závěru nezbyval

čas na efektivní ukončení hodiny, zhodnocení práce a shrnutí učiva, neboť zazvonilo uprostřed práce. Žáci byli zpravidla aktivní, pracovali soustředěně a se zájmem, na změny činností reagovali pozitivně. V některých hodinách byla promyšleně a vyváženě střídána frontální práce a samostatná práce. V části hodin převažovala frontální práce a samostatná práce se objevovala jen velmi málo. Učitelé projevovali taktní a citlivý přístup k žákům. Pracovní tempo bylo až na výjimky přiměřené. Učitelé se zpravidla snažili využívat i mezipředmětové vztahy. Komunikační dovednosti byly rozvíjeny zejména v hodinách literární výchovy.

Žáci byli motivováni především ve vstupní části hodiny formou sdělení cíle hodiny. Využíváno bylo také různých her a soutěží (skrývačky, doplňovačky apod.). Průběžnou motivaci, interakci a komunikaci ovlivňovaly osobnostní vlastnosti vyučujících. Žáci akceptovali stanovená pravidla komunikace. Ve většině sledovaných hodin měli možnost projevit svoje názory. Hodnocení se ve sledovaných hodinách objevovalo převážně verbální a kladné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na druhém stupni jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v bloku předmětů matematika a fyzika

Stanovené výukové cíle ve sledovaných předmětech většinou korespondovaly s věkem a schopnostmi žáků. Probírané kapitoly vycházely ze zpracovaných tematických plánů, navazovaly na předcházející učivo.

Matematiku na druhém stupni vyučuje celkem osm učitelů s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Výuku fyziky zajišťují tři pedagogové, z nichž dva splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Jedna učitelka je odborně a pedagogicky způsobilá pro výuku jiných předmětů na druhém stupni. Všichni učitelé předkládali žákům nové poznatky věcně i odborně správně. Zvláště hodiny fyziky měli vyučující svědomitě promyšleny a naplánovány.

Hodiny matematiky probíhaly v kmenových učebnách. Fyzika byla vyučována ve funkčně a účelně zařízené odborné pracovně. Při výuce matematiky pedagogové často nepoužili kromě učebnic žádné názorné učební pomůcky, výjimkou byly karty s jednotlivými druhy čtyřúhelníků a čtvercová síť. Ve fyzice panovala odlišná situace, v hodinách bylo zařazeno dostatečné množství didaktického materiálu, který pomáhal žákům pochopit probírané učivo (siloměry, závaží, houbičky, ukázky odporového drátu uvnitř elektrických spotřebičů apod.).

Vyučování vedli učitelé frontálním způsobem, střídali společné a samostatné aktivity. Většina hodin matematiky měla zajímavou úvodní, opakovací část. Pak se ale výuka stávala stereotypní a málo efektivní. Po celou zbývající dobu vyučující se žáky řešili úlohy stejného typu, jeden žák (či pedagog) pracoval na tabuli, ostatní do sešitu. Prvky kooperativního učení byly naznačeny jen v jedné vyučovací jednotce. V hodinách fyziky učitelé dodržovali zásadu názornosti a uplatňovali principy činnostního učení, všechny předávané vědomosti odvozovali z prováděných pokusů, ukázek, experimentů, rozvíjeli logické uvažování žáků a myšlení v souvislostech. V obou sledovaných předmětech po zařazení samostatné práce následovala kontrola správnosti řešení, žáci měli možnost zpětné vazby. Občas pedagogové prováděli vyhodnocování výsledků učení, zjišťovali úspěšnost žáků, analyzovali s nimi chyby. Tempo výuky korespondovalo s možnostmi žáků, relaxační prvky vyučující nezačleňovali.

Učitelé žáky motivovali v úvodu hodin seznámením s plánem činnosti, průběžně pak zajímavými úlohami, experimenty, využitím praktických vědomostí, pochvalou a povzbuzením. Výuka matematiky byla oproti fyzice motivačně chudší. Žáci většinou projevovali o dané předměty zájem.

Vzájemná komunikace mezi pedagogy a žáky byla založena na oboustranné důvěře a akceptování předem dohodnutých pravidel. Žáci měli zpravidla dostatečný prostor pro otázky i vyjadřování vlastního názoru. Vyučující hodnotili žáky převážně slovně, bezprostředně po odpovědi či dokončení úkolu. Klasifikace známkou byla použita jedenkrát, a to při ověřování vědomostí ústním zkoušením. Vzájemné hodnocení žáků a sebehodnocení se v hodinách vyskytlo výjimečně, stejně jako celkové zhodnocení práce žáků v závěru vyučovacích jednotek.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou hodnoceny jako dobré, ve fyzice jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v bloku předmětů dějepis a občanská výchova

Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu, rovněž témata, probíraná ve sledovaných hodinách, odpovídala učebním osnovám.

Stanovené cíle byly zpravidla v souladu s aktuálním stavem ve třídě. Učitelé se snažili respektovat individuální vzdělávací potřeby žáků, probíraná témata navazovala na předcházející učivo. Na sledované hodiny byli učitelé zpravidla patřičně připraveni, zejména po odborné stránce. Jsou zpracovány časově-tematické plány.

Dějepis ve škole vyučují v patnácti třídách dvě učitelky. Jedna je odborně a pedagogicky způsobilá pro výuku tohoto předmětu a druhá má odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku na prvním stupni. Občanskou výchovu vyučují celkem tři učitelé. Ve čtrnácti třídách z patnácti vyučují tento předmět učitelé, kteří jsou odborně a pedagogicky způsobilí pro jeho výuku. V jedné třídě vyučuje učitel, který je odborně a pedagogicky způsobilý pro výuku jiných předmětů na druhém stupni. Tento nedostatek neměl negativní vliv na úroveň výuky ve sledovaných hodinách. Výuka byla po věcné stránce správná, učitelé se nedopouštěli věcných faktických chyb, až na výjimky se projevovala snaha o používání spisovného jazyka.

Vyučování obou sledovaných předmětů probíhalo v kmenových učebnách, které nejsou uzpůsobeny výuce předmětů tohoto bloku. Tyto prostory byly standardním způsobem upraveny a vyzdobeny. Na část hodin se žáci přesouvali do aktuálně volných učeben. Učitelé využívali především učebnice a některé další pomůcky (kartičky, skrývačky a doplňovačky pro opakování). Rovněž byly využity historické mapy (Starověké Řecko), dějepisné atlasy, obrazy státních symbolů, Ústava České republiky. Kromě toho byla v některých hodinách dějepisu využívána i doplňující literatura (Toulky českou minulostí). V žádné ze sledovaných hodin nebyla využita audiovizuální didaktická technika, ani výpočetní technika.

Ve většině navštívených hodin dodržovali učitelé základní strukturu vnitřního členění hodiny. Až na výjimky ale chyběla závěrečná hodnotící a shrnující část. Žáci byli zpravidla aktivní, pracovali soustředěně a se zájmem. V převážné většině sledovaných hodin převládala frontální práce, jen málo se objevovaly prvky samostatných činností.

Učitelé projevovali taktní a citlivý přístup k žákům. Pracovní tempo bylo přiměřené. Využívány byly dílčím způsobem i mezipředmětové vztahy. Motivace se omezovala ve většině hodin především na vstupní, využití průběžné motivace zaznamenáno nebylo. Zejména v hodinách občanské výchovy byli žáci aktivizováni prostřednictvím osobních zkušeností, vyučující rovněž využili aktuálních událostí (charitativní akce Pomozte dětem apod.). Žáci akceptovali stanovená pravidla komunikace. Ve většině sledovaných hodin měli možnost projevit svoje názory. Hodnocení se objevovalo převážně verbální a kladné, v části hodin bylo zaznamenáno i klasifikované ústní zkoušení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech tohoto bloku jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v praktických činnostech a informatice

V době inspekce informatiku vyučovali dva učitelé s pedagogickou způsobilostí. Vzdělávání zaměřené na didaktické aspekty výuky informatiky neabsolvovali, znalosti a informace získávají samostudiem a kurzy. Praktické činnosti vyučuje jeden učitel odborně a pedagogicky způsobilý pro výuku tohoto předmětu na daném stupni školy a čtyři učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro výuku jiných předmětů. Chybějící odborná způsobilost vyučujících měla negativní vliv pouze v případě výuky informatiky (viz další text).

Pro výuku popisovaných předmětů mají vyučující vypracované tematické plány. V praxi se však učitelé praktických činností časově řídili tempem a zručností žáků, v případě pěstitelských prací i aktuálním vývojem počasí. Plány informatiky byly seznamem hlavních okruhů probíraného učiva bez časového zařazení a předpokládané časové dotace.

V průběhu hospitované výuky praktických činností měli žáci většinou dostatek potřebných pomůcek a nástrojů, v případě jejich omezeného počtu (např. šicí stroje) učitelé tento nedostatek eliminovali vhodnou kombinací pracovních činností. V počítačové učebně seděli v některých skupinách na jednotlivých pracovištích žáci po dvou, což přinášelo nutnost jejich střídání v práci a obvykle i vyšší hladinu ruchu. Ve sledovaných hodinách učitelé zařadili i praktické ukázky součástek, obrazy, v jednom případě modely a promítání popisovaných dějů zpětným projektorem.

Ve všech hospitovaných hodinách praktických činností převažovala faktická činnost žáků nad teorií. Učitelé většinou v úvodu popisovali plánované činnosti a rozdělovali úkoly. Práci organizovali funkčně a dbali na zásady bezpečnosti práce, teorii a zápisy zařazovali v nezbytné míře. Žáci pracovali samostatně a většinou vytrvale. V hodinách informatiky byly některé výkladové pasáže přednášeny bez aktivního zapojení žáků. Následující zápis do sešitu byl mechanickou záležitostí. Málo efektivní bylo i opisování dat potřebných pro další práci s tabulkami. V těchto částech hodin pozornost žáků upadala.

Motivaci učitelé prováděli většinou cíleně v úvodu hodin, její součástí byly ukázky hotových výrobků. Průběžnou motivací bylo seznamování se zajímavostmi a vlastními zkušenostmi vyučujících s probíranou problematikou, zobecňování zjištěných pozitivních nebo negativních jevů v průběhu práce. V několika hodinách výraznější motivace chyběla, případně byla ve formě klasifikace.

Ve většině hodin vládla příjemná a uvolněná atmosféra. Učitelé při organizování prací i výkladu upřednostňovali partnerský přístup.

Učitelé praktických činností žáky průběžně chválili. Zvláště při praktických činnostech poskytovali v dostatečné míře zpětnou vazbu pro další práci, někdy klasifikovali jednotlivé fáze výrobků, jejich hodnocení bylo tolerantní a mělo převážně pozitivně-motivační efekt. Závěr většiny hodin tvořilo shrnutí učiva a celkové hodnocení průběhu hodin. Ve sledovaných hodinách informatiky učitelé prověřovali znalosti písemným testem nebo ústně u tabule (odděleně od hodnocení dovedností), některé otázky zacházely příliš do teoretických podrobností.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v praktických činnostech jsou hodnoceny jako velmi dobré, v informatice jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Učitelé využívají běžné způsoby kontroly výsledků učení (zkoušení, prověrky), které jim slouží k diagnostice a k získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci. Ředitel zadává vlastní prověrky zejména v matematice, ke sledování a kontrole využívá rovněž běžných

pravidelných prověrek, které vyučující v jednotlivých předmětech zadávají v průběhu školního roku. Sleduje jejich výsledky a zobecňuje z nich získané informace. Důležitou zpětnou vazbu pro vedení školy představuje také úspěšnost žáků při přijímacích zkouškách na čtyřletá i osmiletá gymnázia a zejména úspěšnost přijatých žáků při studiu na těchto školách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve výše uvedených předmětech a skupinách předmětů měly celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v *Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* jsou v souladu se *Zřizovací listinou školy* vydanou Městem Vysoké Mýto
- Žáci všech tříd čtvrtého ročníku jsou ráno odvázeni do školní budovy na okraji obce zvláštním autobusem z autobusového nádraží ve Vysokém Mýtě.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Třídní knihy* ze školního roku 2002/2003
2. *Třídní knihy* ze školního roku 2003/2004
3. *Aktuální třídní výkazy a katalogové listy*
4. *Učební plán* na školní rok 2003/2004
5. *Personální dokumentace učitelů*
6. *Kritéria ke stanovení osobního ohodnocení* - bez bližšího určení
7. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* vydané Školským úřadem Ústí nad Orlicí dne 20. května 1998 čj. 86/05/98 platné od 20. května 1998
8. *Zřizovací listina Základní škola Vysoké Mýto, Jiráskova 317* - vydalo Město Vysoké Mýto dne 14. listopadu 1994
9. *Zřizovací listina Základní škola Vysoké Mýto, Jiráskova 317* - vydalo Město Vysoké Mýto dne 12. prosince 2001 (změna původní zřizovací listiny)
10. *Statut Základní školy* – k 1. lednu 1995
11. *Zlepšení materiálně-technických podmínek ve škole* - bez bližšího určení
12. *Rozvrh hodin* na školní rok 2003/2004
13. *Hlavní úkoly výchovně-vzdělávací práce na období 2002-2004* - bez data vydání
14. *Plán činnosti na školní rok 2003/2004*
15. *Týdenní plány- vzorek*
16. *Plán činností a aktivit 1. stupně ve školním roce 2003/2004* - bez data vydání
17. *Plán aktivit na školní rok 2003/2004 podle jednotlivých předmětových komisí* - bez data vydání
18. *Plán výchovného poradce na školní rok 2003/2004* - bez data vydání
19. *Rozdělení pravomocí a zodpovědnosti* - bez data vydání
20. *Pracovní povinnosti ředitele školy* - bez data vydání
21. *Pracovní povinnosti zástupce ředitele* - bez data vydání
22. *Časově-tematické plány* ve sledovaných předmětech (zpracovali jednotliví vyučující pro školní rok 2003/2004)
23. *Provozní řád školy* - bez bližšího určení
24. *Zápisy z pedagogických rad* od 27. srpna 2001 do 21.ledna 2004
25. *Inspekční zpráva ČŠI* ze dne 9. června 2000 (čj. 102 215/00-2651)
26. *Protokol ČŠI* ze dne 9. června 2000 (čj. 102 216/00-2651)
27. *Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01* podle stavu k 30. září 2003
28. *Organizační řád* - k 1. září 2002
29. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003* – bez data vydání
30. *Rozhodnutí o odkladu školní docházky* – březen 2004 (2 dokumenty)
31. *Zápisy z jednání předmětových komisí a metodických sdružení* - školní rok 2003/2004
32. *Školní řád* - bez uvedení data
33. *Knihy úrazů*

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy mají celkově velmi dobrou úroveň. Skladba úvazků je promyšlená a vyvážená vzhledem k personálnímu obsazení školy. Organizační systém ZŠ je vytvořen, umožňuje řízení školy. Plánování lidských zdrojů je funkční. Poradní orgány ředitele školy jsou ustaveny a fungují. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je v souladu s potřebami školy. Úroveň personálních podmínek umožňuje efektivně realizovat vzdělávací programy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou velmi dobré. Hlavním problémem školy je nedostatek prostor pro výuku s ohledem na počet žáků. Tento stav selepší v následujícím školní roce, neboť je dokončována dostavba školy Vybavení školy učebnicemi, pomůckami, audiovizuální a výpočetní technikou je na běžné úrovni, přičemž je v souladu s účelem, ke kterému je využíváno. Úroveň materiálně-technických podmínek umožňuje efektivní vzdělávání a výchovu a umožňuje realizovat vzdělávací programy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

Průběh a výsledky vzdělávání:

Velmi dobře byly hodnoceny předměty matematika a český jazyk na prvním stupni, český jazyk na druhém stupni, fyzika, dějepis, občanská výchova a praktické činnosti.

Dobrou úroveň měla výuka matematiky na druhém stupni a informatika.

Na základě těchto zjištění a s ohledem na všechna ostatní zjištění byly průběh a výsledky vzdělávání celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Vývoj školy od poslední inspekce:

V porovnání s výsledky předcházející inspekce (čj.: 102 215/00-2651) ze dne 9. června 2000 bylo zaznamenáno zlepšení úrovně vzdělávání a výchovy, dále dochází ke zlepšování materiálně-technických podmínek (dokončování přístavby jedné ze školních budov). Došlo také ke zlepšení v oblasti rozsahu, účelnosti a kvality plánování a ve funkčnosti organizačního uspořádání školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Skokan	Skokan, v.r.
Členové týmu	PaedDr. Marta Hunalová	Hunalová, v.r.
	Mgr. Jaroslav Loučka	Loučka, v.r.
	Mgr. Mirka Machková	Machková, v.r.
	Mgr. Věra Rečlová	Rečlová v.r.

Ve Svitavách dne 25. května 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....31. května 2004.....

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Miroslav Miška

Miška, v.r.

Podle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Milady Horákové 10, 568 02 Svitavy. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	23. června 2004	J4-1025/04-5101
Zřizovatel	23. června 2004	J4-1025/04-5101
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.